

GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

Raport Anual 2024

Unitatea de Livrare a Guvernului
Republicii Moldova

Cuprins

Glosar	3
Mesaj din partea Secretarului General	4
Mesaj din partea Șefului Unității de Livrare	5
Unitatea de Livrare: Context și principii-cheie pentru implementare	6
Moldova: Implementarea în practică	11
Îmbunătățirea mediului de afaceri din Moldova	13
Consolidarea sectorului agricol	21
Digitalizarea serviciilor publice	26
În perspectivă	32

Abreviere	Definiție
AGE	Agencia de Guvernare Electronică
AIPA	Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
ASP	Agencia Servicii Publice
BPO	Externalizarea proceselor de afaceri
CIPS	Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică
CNAM	Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
CNDDCM	Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă
UD	Unitatea de Livrare
CE	Comisia Europeană
ERP	Planificarea resurselor întreprinderii
UE	Uniunea Europeană
FOD	Front-Office Digitization
ICG	Indicele Competitivității Globale
PIB	Produsul Intern Brut
GPS	Sistemul de Poziționare Globală
HORECA	Hoteluri, Restaurante, Catering
TI	Tehnologia Informației
KPI	Indicatori cheie de performanță
APL	Autoritatea publică locală
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
MDED	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
MDL	Lei moldovenești
BNS	Biroul Național de Statistică
ONG	Organizație neguvernamentală
PM	Prim-ministru
SFS	Serviciul Fiscal de Stat
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
STISC	Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică
UK	Regatul Unit
SUA	Statele Unite ale Americii
MISTRA USAID	Activitatea privind Reformele Instituționale și Structurale în Moldova a Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională

Mesaj din partea Secretarului General

Artur Mija

Secretar General al
Guvernului Republicii
Moldova

Planul Național „Construim Moldova Europeană” a fost anunțat în 2023 ca un angajament ambițios al Guvernului față de cetățenii Republicii Moldova, vizând domenii specifice de îmbunătățire pentru a produce schimbări semnificative și beneficii pentru toți.

Încă de la început, a fost clar că atingerea acestor obiective nu va fi o sarcină ușoară - o abordare la nivelul întregului Guvern a fost esențială, iar un sistem transformațional de guvernare, de soluționare a problemelor și de monitorizare a progreselor va fi de cea mai mare importanță. Înființată în paralel cu Planul Național, Oficiul pentru Coordonarea Implementării Priorităților Guvernului (denumit în continuare „Unitatea de Livrare”) conduce această transformare prin introducerea unei metodologii de implementare extrem de direcționate și riguroase pentru a sprijini restul Guvernului în activitatea de implementare.

Lucrând în parteneriat, acest nou mod de lucru a dat roade prin identificarea în timp util a problemelor, identificarea de soluții creative pentru a rezolva problemele în mod eficient și coordonarea cu succes a diferitelor structuri ale Guvernului pentru a obține rezultate tangibile în vederea atingerii unui standard de viață mai aproape de nivelul european, pentru cetățenii Republicii Moldova, în domenii precum creșterea economică, dezvoltarea agriculturii și o justiție și transparență sporite, printre altele.

Este clar că metodologia de implementare este una eficientă, iar acest raport detaliază activitățile Unității de Livrare și felul în care aceasta face o diferență în modul în care Guvernul operează pentru a realiza ambițiile naționale. Sunt mândru de funcționarii publici harnici și sânguincioși care au îmbrățișat în mod deschis aceste noi metode de lucru, arătând dorință și angajament de a da totul pentru atingerea obiectivelor Planului Național.

Având în vedere că Unitatea de Livrare este pe deplin integrată în cadrul Guvernului și că dezvoltă în mod continuu parteneriate pe termen lung cu părțile interesate de la toate nivelurile Guvernului, aștept cu nerăbdare să înregistrăm noi progrese, mult peste obiectivele Planului Național. Calea care ne așteaptă nu este una ușoară, dar am deplină încredere că Unitatea de Livrare și toți funcționarii guvernamentali sunt la înălțimea provocării de a obține o Moldovă care este egală și prosperă pentru toți.

Mesaj din partea Șefului Unității de Livrare

De la înființarea sa în 2023, Unitatea de Livrare a adoptat o abordare a managementului performanței axată pe domeniile prioritare ale Guvernului, care sunt în conformitate cu viziunea noastră privind o Moldova modernă și europeană. Prezentul Raport anual al Unității de Livrare oferă o imagine de ansamblu a contextului și a abordării de implementare folosite, pentru a evidenția activitatea substanțială desfășurată pentru a sprijini părțile interesate în atingerea obiectivelor lor din cadrul Planului Național „Construim Moldova Europeană”.

În calitate de Șef al Unității de Livrare, obiectivul meu principal a fost constituirea unei echipe energice de moldoveni capabili care să transforme cultura prestării serviciilor publice, ajutând Guvernul să se concentreze asupra angajamentelor sale prioritare din cadrul Planului Național. Acești profesioniști dedicați au colaborat activ cu părțile interesate din domeniile prioritare cheie ale Guvernului, contribuind la planificarea strategică, la evaluarea comparativă în raport cu cele mai bune practici locale și internaționale și încurajând rezolvarea continuă a problemelor.

Unitatea de Livrare privește cu entuziasm spre viitor și este pregătită să facă față provocărilor. Ne angajăm să ne sprijinim părțile interesate prin dialog deschis, întâlniri regulate a echipei și utilizarea datelor pentru a susține procesul decizional bazat pe dovezi. Împreună cu partenerii noștri, vom monitoriza indicatorii de performanță pentru a ne asigura că obiectivele sunt îndeplinite și că progresul este menținut.

Inovația noastră continuă în practicile de guvernanță este esențială pentru succesul nostru. Prin adoptarea de noi abordări și metodologii, ne propunem să îmbunătățim în continuare calitatea vieții pentru toți moldovenii. Realizările detaliate în acest raport sunt o dovadă a muncii asidue și a dedicării multor profesioniști cu experiență din cadrul serviciului nostru public.

Rămânem dedicați misiunii noastre de a crea un viitor mai bun și mai luminos pentru Republica Moldova și vom persevera în eforturile noastre de a ne asigura că națiunea noastră prosperă ca membru integru și dinamic al comunității europene.

Artiom Cocu

Șeful Oficiului pentru
Coordonarea Implementării
Priorităților Guvernului
(„Unitatea de Livrare”),
Guvernul Republicii
Moldova

Unitatea de Livrare: Context și principii-cheie pentru implementare

Realitățile guvernării în prezent

Guvernele din întreaga lume își stabilesc obiective ambițioase, dar se confruntă adesea cu provocări similare în ceea ce privește implementarea și atingerea obiectivelor. Fondurile limitate, capacitatea sau resursele reduse, provocările legate de coordonarea interguvernamentală, cunoștințele tehnice limitate și presiunea semnificativă a timpului se dovedesc a fi provocări comune.

Așadar, cum pot fi gestionate aceste provocări, stimulând în același timp schimbarea pentru a oferi cetățenilor rezultate și progrese tangibile? Răspunsul se află într-o abordare strategică bazată pe trei principii-cheie:

1 STABILIREA PRIORITĂȚILOR

Liderii guvernamentali sunt dornici să obțină rapid rezultate majore pentru cetățeni, dar realitatea este că resursele și finanțarea sunt adesea limitate. În loc să încerce să facă imposibilul, liderii trebuie să prioritizeze și să își concentreze eforturile pentru a obține rezultate cu impact pentru cetățeni în aceste domenii prioritare.

2 IMPLEMENTAREA

Implementarea este setul de procese structurate, aranjamente instituționale și instrumente de gestionare în funcție de rezultate utilizate de Guvern la toate nivelurile pentru a accelera punerea în aplicare a priorităților și a obține rezultate solide.

3 COMUNICAREA

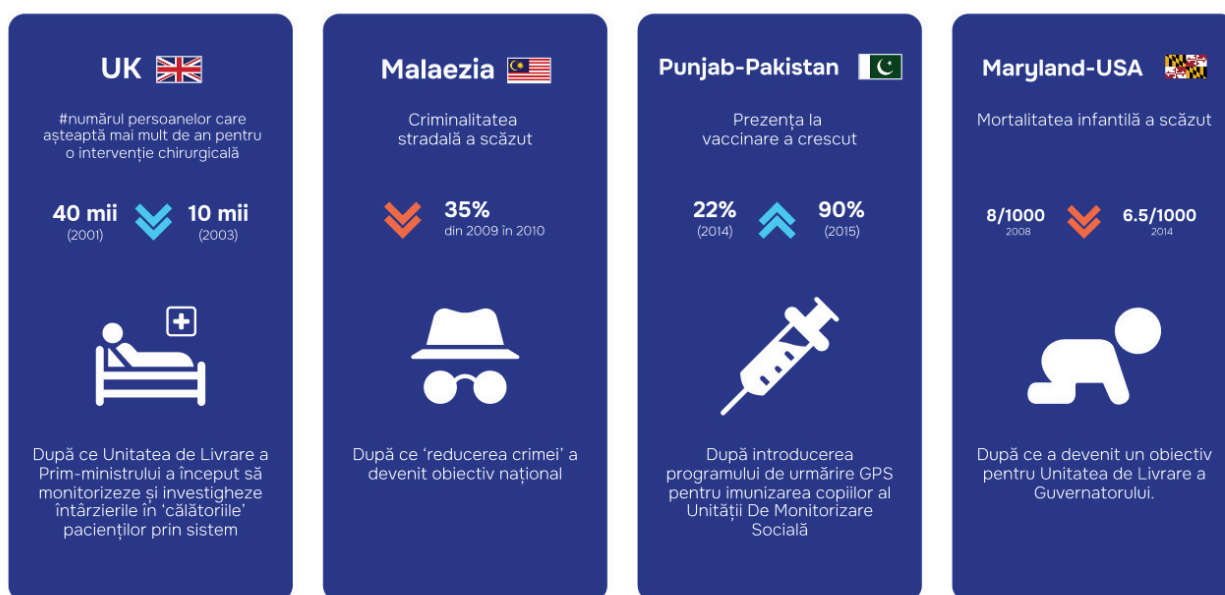
Atât comunicarea internă, cât și cea externă sunt esențiale pentru alinierea întregului Guvern la obiectivul comun, ținând în același timp cetățenii la curent cu progresele și evoluțiile în timp util.

Acest raport se concentrează pe eforturile de implementare ale Guvernului Republicii Moldova, în special cele coordonate și conduse de Unitatea de Livrare.

Ce este o Unitate de Livrare și cum funcționează?

Unitățile de Livrare sunt o metodă încercată și testată de a realiza progrese și au fost înființate la toate nivelurile de guvernare din întreaga lume. Ca o extensie a conducerii superioare, misiunea Unității de Livrare este simplă: să asigure și să accelereze punerea în aplicare a ambițiilor guvernamentale.

Unitățile de Livrare au obținut rezultate la nivel global

Patru exemple ale impactului Unităților de Livrare din întreaga lume
Sursă: Institutul pentru Guvernare și Institutul Tony Blair pentru Schimbare Globală

Pentru a-și îndeplini funcția de coordonare a realizării priorităților la nivel înalt ale Guvernului, Unitatea de Livrare colaborează cu ministerele și le sprijină în următorul mod:

- ① Ajută liderii să identifice și să prioritizeze proiectele, programele, intervențiile politice și/sau alte ambiții care sunt cele mai importante pentru a fi puse în aplicare pentru un impact semnificativ și durabil.
- ② Coordonează planuri de punere în aplicare, obiective și termene precise și detaliate pentru a realiza aceste ambiții.
- ③ Facilitează implicarea și colaborarea tuturor părților interesate relevante prin întâlniri de rutină, monitorizarea și evaluarea eforturilor de punere în aplicare și soluționarea problemelor pentru a rezolva blocajele în vederea accelerării realizării și punerii în aplicare, acolo unde este posibil.

Pentru a face acest lucru, Unitatea de Livrare se ghidează după principii-cheie de implementare care sunt prezentate aici sub forma a cinci întrebări simple pentru a ajuta la orientarea și coordonarea punerii în aplicare a priorităților:

1. Ce încercăm să facem?
2. Cum vom face acest lucru?
3. Cum vom ști dacă suntem pe drumul cel bun?
4. Dacă nu suntem pe drumul cel bun, ce putem face în această privință?
5. Cum vă putem ajuta?

Unitatea de Livrare colaborează cu implementatorii pentru a răspunde la prima întrebare privind punerea în aplicare („Ce încercăm să facem?”), ajutându-i să identifice câteva elemente-cheie ale succesului:

- Să aibă o viziune pentru viitor - ce va fi diferit și de ce?
- Să aibă un obiectiv clar, măsurabil, care să fie valoros pentru cetățeni, gestionabil pentru Guvern și evaluabil de către toți.
- Să aibă cel puțin un lider responsabil la nivel ministerial și un angajament clar față de proiect la nivelul funcționarilor.

Odată ce viziunea este clară, Unitatea de Livrare are un rol esențial în sprijinirea implementatorilor pentru a răspunde la a doua întrebare („Cum vom face acest lucru?”), colaborând pentru a stabili obiective precise și realizabile, pentru a elabora planuri de lucru cuprinzătoare și pentru a analiza cu atenție situația părților interesate.

Acest proces începe cu crearea indicatorilor cheie de performanță (KPI) SMART (Specifici, Evaluabili, Realizabili, Relevanți, Încadrați în timp), asigurându-se că fiecare obiectiv este clar definit și realizabil într-un interval de timp specificat. Unitatea de Livrare lucrează îndeaproape cu mai multe echipe pentru a construi planuri detaliate de punere în aplicare și pentru a prognoza impactul așteptat al fiecărei etape. Indicatorii cheie de performanță ajută la evaluarea acestui progres și semnalează, de asemenea, când proiectele se confruntă cu dificultăți de implementare.

În plus, răspunsul la a treia întrebare („Cum vom ști dacă suntem pe drumul cel bun?”) constă în luarea deciziilor pe baza datelor. Pentru fiecare prioritate, monitorizarea și evaluarea periodică permit luarea deciziilor în cunoștință de cauză și chiar corectarea direcției atunci când este necesar.

Unitatea de Livrare pregătește actualizări regulate și frecvente pentru fiecare domeniu prioritar, oferind o imagine de ansamblu concisă a performanței în raport cu obiectivele stabilite. Aceste actualizări servesc drept bază pentru discuții mai aprofundate în timpul întâlnirilor regulate de actualizare între Unitatea de Livrare și echipele de punere în aplicare ale părților interesate. În timpul acestor reuniuni, echipele analizează tendințele, identifică problemele care apar și elaborează Planuri de acțiune pentru a aborda orice provocări, răspunzând astfel la a patra întrebare („Dacă nu suntem pe drumul cel bun, ce putem face în această privință?”).

Liderii guvernamentali de rang înalt, inclusiv Prim-ministrul, sunt, de asemenea, informați în mod regulat prin intermediul reuniunilor trimestriale, care joacă și rolul de platforme de escaladare pentru rezolvarea problemelor de nivel înalt care pot împiedica progresul.

În cele din urmă, Unitatea de Livrare sprijină echipele ajutându-le să anticipeze

orice probleme și să elaboreze potențiale soluții pe care să le prezinte liderilor de rang înalt. Aceasta se realizează prin elaborarea de analize bazate pe KPI, prin facilitarea atelierelor de lucru cu părțile interesate și prin abordarea aprofundată a problemelor prioritare. În acest fel, Unitatea de Livrare se poate asigura că echipele de punere în aplicare sunt întotdeauna pregătite să facă față provocărilor legate de punerea în aplicare.

Unitatea de Livrare este dedicată să vină în sprijinul cetățenilor prin crearea unei punți de legătură între echipele de punere în aplicare ale părților interesate și liderii de rang înalt. Aceasta face acest lucru punând neîncetat întrebarea „Cum vă putem ajuta?”. În acest scop, Unitatea de Livrare se asigură, de asemenea, că abordarea sa de sprijinire a echipelor este colaborativă, ambițioasă și centrată pe cetățeni.

Înființarea Unității de Livrare a Guvernului Republicii Moldova

La 31 martie 2023, a avut loc o reuniune a Guvernului pentru a discuta și decide cu privire la domeniile prioritare ale Guvernului, care ar asigura dezvoltarea și îmbunătățirea sporită a calității vieții pentru cetățenii Republicii Moldova - în conformitate cu viziunea generală a unei Moldove europene. Reuniunea a convocat conducerea de vârf a Guvernului și funcționari-cheie pentru a delibera și a conveni asupra unui set preliminar de inițiative și obiective prioritare, asupra unui termen estimat pentru atingerea acestor obiective și asupra unui model de guvernanță și punere în aplicare.

Fotografii de la reuniunea Guvernului

În urma reuniunii și a rezultatelor acesteia, munca a continuat pentru a definitiva domeniile prioritare prin discuții de monitorizare specifice cu înalți funcționari guvernamentali. Acestea au devenit, în cele din urmă, cei 4 Piloni ai Planului Național, care detaliază „20 de acțiuni prioritare” care urmează să fie puse în aplicare.

Cele 20 de acțiuni prioritare ale Planului Național „Construim Moldova Europeană”

PLANUL NAȚIONAL „CONSTRUIM MOLDOVA EUROPEANĂ” 20 DE ACȚIUNI GUVERNAMENTALE

Misiunea Guvernului este să modernizeze localitățile, să garanteze securitatea cetățenilor, să contribuie la creșterea veniturilor și crearea de locuri de muncă bine plătite.

1 Modernizarea orașelor și satelor 	2 Eficientizarea energetică a clădirilor 	3 Apă curată și sanitație 	4 Modernizarea drumurilor și podurilor 	5 Digitalizarea serviciilor publice
6 Implementarea Programului Național de împădurire 	7 Securizarea frontierelor Republicii Moldova 	8 Modernizarea Armatei Naționale 	9 373 Sustinerea întreprinderi lor mici și mijlocii ("373") 	10 Majorarea și distribuția corectă a ajutorului financiar pentru agricultori
11 Reducerea birocrăției pentru antreprenori 	12 Creșterea exporturilor agricole către UE 	13 Confiscarea averilor dobândite ilegal 	14 Spitale regionale renovate 	15 Promovarea procurorilor și judecătorilor integri și profesioniști
16 Servicii accesibile pentru diasporă 	17 Sistem de asistență socială reformat 	18 Crearea Institutului Național pentru Educație 	19 Eliminarea corupției din instituțiile statului 	20 Aderarea la UE până în anul 2030

De asemenea, a fost înființată o Unitate de Livrare special concepută, aflată în subordinea directă a Prim-Ministrului, pentru a sprijini eforturile Guvernului de a facilita și asigura realizarea acestor acțiuni prioritare. Unitatea de Livrare a fost ulterior aprobată de către Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică (CIPS) și este în prezent înscrisă în legislația Republicii Moldova.

Moldova: Implementarea în practică

Cu aproape 18 luni de experiență în stabilirea priorităților și noi abordări privind implementarea, Guvernul - prin munca grea a nenumărate persoane din ministere, agenții, unități de livrare, parteneri externi și organizații ale societății civile - a înregistrat progrese semnificative în realizarea Planului Național „Construim Moldova Europeană”. Aceste rezultate au generat rezultate reale și tangibile pentru cetățenii și întreprinderile din Moldova. Un exemplu al unora dintre acestea include:

- ✓ Cheltuirea a peste 2 miliarde de lei pe proiecte de infrastructură locală prin acțiunea prioritară 1 și programul „Satul European” pentru a oferi moldovenilor din întreaga țară infrastructură de calitate europeană.
- ✓ Oferirea a peste 50 de milioane de lei pentru mii de familii din întreaga țară prin acțiunea prioritară 2 și programul „Rabla pentru electrocasnice”. Acest lucru a permis acestor familii să folosească aparate electrocasnice ecologice, reducându-și în același timp costurile totale pentru energie.
- ✓ Deschiderea pieței UE pentru exportul de produse moldovenești din carne de pasăre și ouă prin intermediul acțiunii prioritare 12.
- ✓ Crearea de îmbunătățiri ale „calității vieții” pentru moldovenii care din cadrul serviciului militar prin acțiunea prioritară 8, cum ar fi facilitarea tranzitului interurban, concediul de paternitate pentru proaspeții tați și asigurarea accesului la zile de concediu pentru cei care au copii adoptați, astfel încât personalul militar să se poată concentra mai bine asupra protejării cetățenilor fără a fi nevoit să se preocupe de aceste probleme.
- ✓ Lansarea Institutului Național pentru Educație și Leadership și începerea formării a 1.000 de profesori-mentori pentru a se asigura că elevii din fiecare oraș din țară au școli dotate cu profesori formați după cele mai moderne metode de instruire educațională.

Rezultatele mai sus menționate reprezintă doar o mică mostră a succeselor obținute în cadrul Planului Național „Construim Moldova Europeană”. Pe baza acestor succese, capacitatea de a se concentra pe rezultate a fost consolidată la nivelul întregului Guvern. Un element esențial în acest sens

a fost dezvoltarea Unității de Livrare a Prim-ministrului, ca partener al liderilor guvernamentali și al implementatorilor pentru a stimula progresul, pentru a insufla o cultură a implementării și pentru a realiza viziunea Planului Național și nu numai.

Pentru a evidenția metodologia de implementare și modalitățile de lucru ale Unității de Livrare a Prim-ministrului, în prezentul raport au fost identificate trei studii de caz ilustrative care vizează eforturile de îmbunătățire a mediului de afaceri, reforma subvențiilor agricole și digitalizare. Progresele și lecțiile învățate din aceste domenii informează cu privire la modul în care eforturile vor fi extinse pentru a asigura un sprijin focalizat pentru realizarea priorităților adiționale ale Guvernului în viitor.

Casa de Cultură din Cărpineni și o grădiniță din Hîncești - două exemple ale Acțiunii Prioritare 1 și ale programului Satul European

Îmbunătățirea mediului de afaceri din Moldova

A acțiunea 11: Reducerea birocrăției pentru antreprenori

11

Reducerea
birocrăției
pentru
antreprenori

Economy

Creșterea sectorului privat este esențială pentru crearea locurilor de muncă și un nivel de trai bun în Moldova. Acest Guvern își propune ca, până la sfârșitul anului 2027, Moldova să devină unul dintre cele mai bune locuri din regiune pentru a face afaceri. Pentru a realiza această viziune, Guvernul lucrează activ pentru:

- Reducerea costurilor pentru întreprinderi în valoare de circa 5 miliarde MDL/an prin dereglementare;
- Reducerea barierelor în calea accesului la serviciile guvernamentale prin asigurarea faptului că 100% din serviciile G2B (Guvern către Business) sunt disponibile online cu un grad ridicat de utilizare; și,
- Creșterea nivelului general de încredere a întreprinderilor în mediul de afaceri.

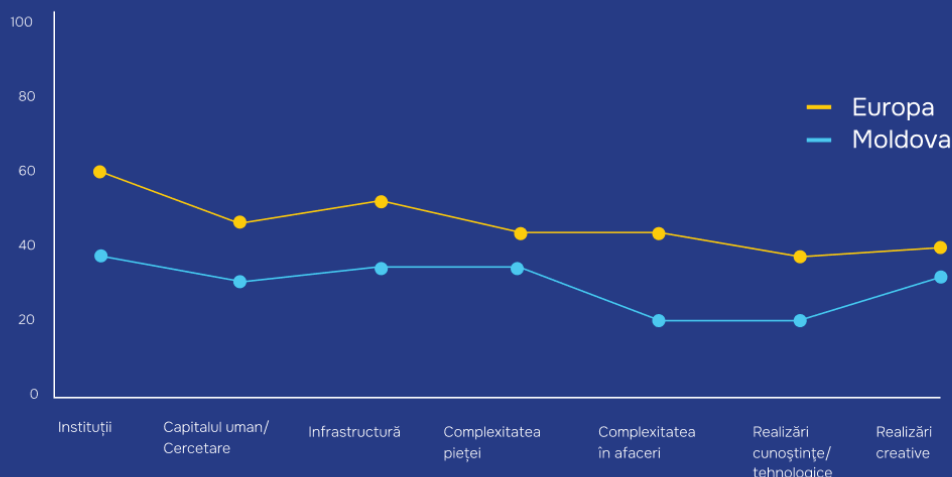
Progresele realizate în cadrul acestei viziuni sunt menite să sprijine viziunea generală a Guvernului privind ratele mai mari de creștere a PIB-ului de 5% până în 2026 și 8% până în 2030, împreună cu creșterea investițiilor interne și externe în Moldova și creșterea exporturilor în general.

Simplificarea raportării pentru întreprinderi

Independența Moldovei în 1991 a marcat începutul unei perioade de tranziție, pe măsură ce țara se adapta de la o economie planificată din era Uniunii Sovietice la o economie de piață. Guvernul a introdus mai multe reforme de reglementare pentru a contribui la stabilizarea mediului de afaceri, dar acestea au servit, de asemenea, drept instrumente de control pentru a crea ordine în ceea ce era atunci un cadru extrem de dezordonat. Moldova a progresat enorm de atunci, dar întreprinderile din prezent au trebuit să facă față acestor proceduri și documente învechite, adăugându-se la o sarcină birocratică care este împărtășită și de autoritățile de reglementare guvernamentale. În timp ce nevoile și natura industriei au evoluat de-a lungul timpului, multe dintre aceste politici și reglementări nu au evoluat și există o nevoie urgentă de adaptare.

Indicele global al inovării 2024

Indici de referință

Punctajul Moldovei pentru fiecare dintre cei 7 indicatori ai Indicelui global al inovării pentru 2024, în raport cu media europeană;

Moldova s-a clasat pe locul 68 din 133 de economii per ansamblu

Sursă: Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI)

În cadrul Planului Național, una dintre primele oportunități de reformă identificate de MDDE a fost simplificarea și, în cele din urmă, reducerea numărului mare de rapoarte pe care companiile, în special IMM-urile, sunt obligate, prin lege, să le prezinte Guvernului. Acestea includ rapoarte financiare (de exemplu, fiscale), rapoarte statistice și rapoarte privind forța de muncă, printre multe altele. Acest lucru a fost, de asemenea, confirmat de un raport de diagnostic al USAID, care evidențiază provocările și oportunitățile de îmbunătățire.

Aspecte generale ale raportării statistice

USAID
DIN PARTEA POPORULUI
AMERICAN

- » 101 rapoarte financiare și statistice
- » 4 rapoarte financiare (RSF1-Sit.Fin complet/prescurtat/simplificată și Sit.Fin organizațiilor necomerciale)
- » **97 rapoarte statistice (www.statistica.gov.md):**
 - » **59 rapoarte** – prezentate de mediul de afaceri
 - » **38 rapoarte** – prezentate de APL, instituții publice etc.

Extras din „Optimizarea sistemului de raportare fiscală și statistică a activității de întreprinzător”, MISRA USAID (2023), exemple de sarcina raportării întreprinderilor în Moldova

În septembrie 2023, Unitatea de Livrare a organizat un atelier de lucru cu mai multe părți interesate pentru a reuni toți actorii cheie din mediul de afaceri. Acesta a inclus MDED, Ministerul Finanțelor, Consiliul Economic, Serviciile Fiscale de Stat (SFS), Biroul Național de Statistică (BNS) și reprezentanți ai comunității de afaceri. În cadrul atelierului, lanțul de furnizare a rapoartelor de afaceri a fost cartografiat pentru a identifica interacțiunile dintre diverșii actori din acest spațiu și numeroasele bariere care stăteau în calea progresului și creșterii industriei. În urma acestei activități, a devenit evident că cea mai mare și cea mai imediată diferență ar putea fi făcută prin direcționarea specifică a raportării fiscale și statistice.

MDED a stabilit un obiectiv de reducere a sarcinii de raportare a întreprinderilor pentru IMM-uri cu 20% (atât în timp, cât și în efort) până în 2024. Ulterior, a fost elaborat un Plan de acțiune ambițios cu intervenții și termene detaliate, axat pe:

1 ELIMINARE

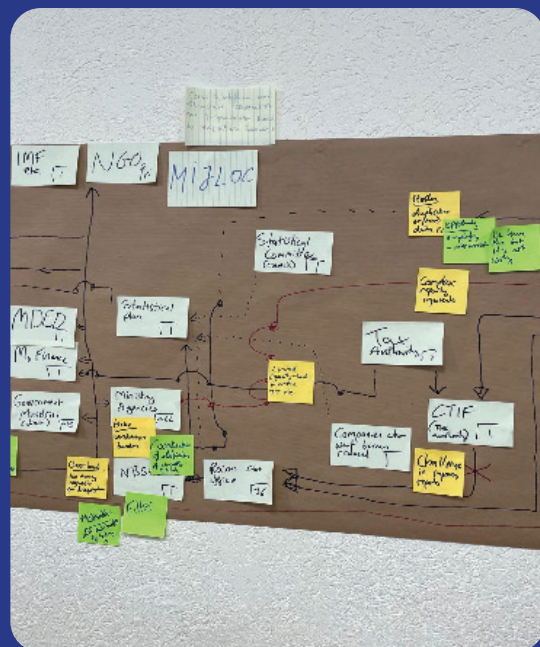
Rapoartele neimportante urmează să fie retrase, reducând astfel numărul total de rapoarte care trebuie prezentate.

2 DIGITALIZARE

Prezentarea electronică a rapoartelor pe suport de hârtie trebuie să fie posibilă și/sau accelerată, reducând astfel necesitatea și timpul necesar pentru copii fizice/introducerea manuală a datelor (cu scopul de a reține în cele din urmă toate rapoartele pe suport de hârtie).

3 EFICIENTIZARE

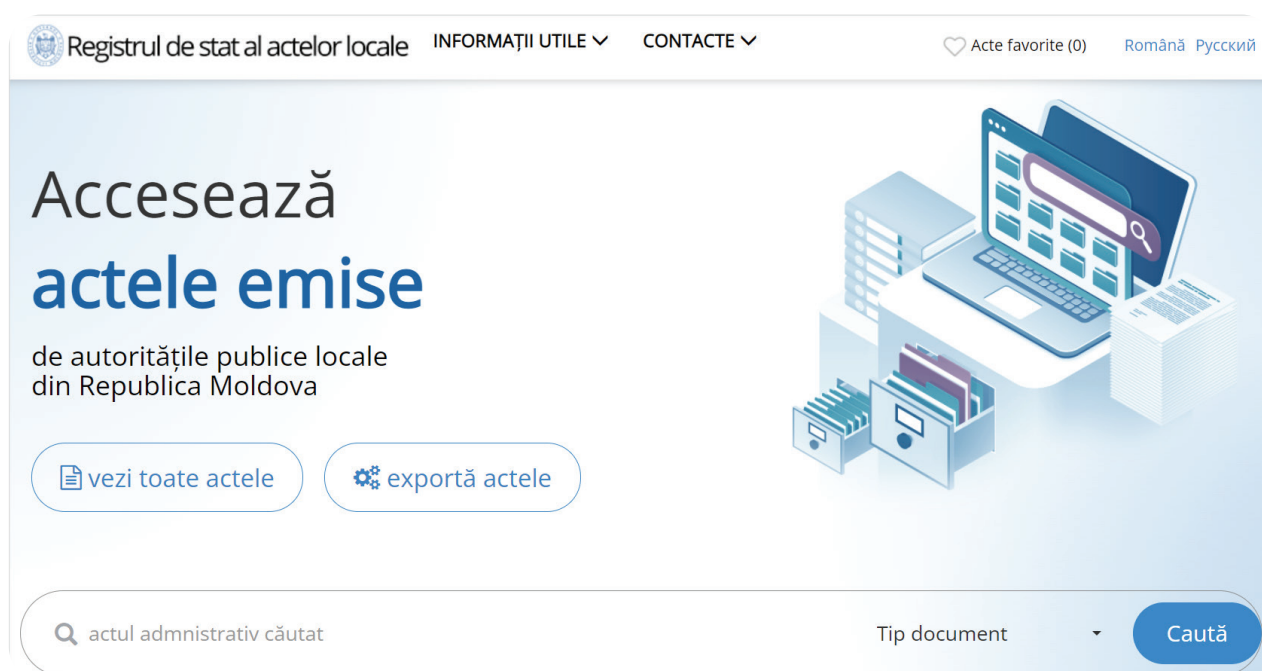
Fuzionarea/consolidarea depunerilor într-un număr mai mic de formulare; depunerile electronice trebuie să fie automatizate sau completate în prealabil, reducând astfel în mare măsură cerințele impuse întreprinderilor.

Fotografii de la atelierul de lucru privind simplificarea raportării întreprinderilor

Atât SFS, cât și BNS s-au angajat să finalizeze și să ofere contribuțiile lor cheie la eficientizarea proceselor relevante și, prin urmare, să reducă orele de muncă aferente și costurile asociate în perioada 2023-2025. Aceste intervenții planificate au fost estimate să economisească până la 700.000 de ore.

Pe lângă aceste acțiuni, Unitatea de Livrare a facilitat, de asemenea, rezolvarea problemelor specifice între întreprinderi și entitățile guvernamentale relevante. Într-un exemplu, întreprinderile care își desfășoară activitatea în municipiile locale se confruntau cu probleme în găsirea celor mai actualizate informații privind taxele locale pentru a-și îndeplini obligațiile de raportare către SFS. Căutarea era consumatoare de timp și anevoioasă, ceea ce îngreuna sarcina de raportare.

Pagina principală de destinație pentru Registrul de stat al actelor locale, portalul de servicii electronice pentru autoritățile publice locale din Moldova (<https://actelocale.gov.md/>)

Unitatea de Livrare a înaintat apoi această problemă Cancelariei, care gestionează portalurile de servicii electronice pentru autoritățile publice locale (APL). Problema a fost rezolvată cu succes și rapid la nivel intern, funcția de căutare „taxe locale” fiind implementată la scurt timp după aceea pentru a permite accesul mai rapid al întreprinderilor la informațiile privind taxele locale. APL-urile au adoptat rapid schimbarea, 75 de APL-uri încărcând informațiile necesare în primele 4 zile. Această soluție rapidă și de impact a permis, de asemenea, Guvernului să economisească timp și bani, deoarece nu a fost nevoie să achiziționeze un nou sistem sau să comande modificări ale portalurilor existente.

Din ianuarie 2025, întreprinderile din Moldova au economisit aproximativ 249.000 de ore de muncă în ceea ce privește raportarea obligatorie către Guvern, având ca rezultat o schimbare pozitivă și cu impact, foarte apreciată de comunitatea de afaceri. Se lucrează în continuare la analiza altor tipuri de raportări ale întreprinderilor și la formularea unor intervenții similare pentru a continua reducerea sarcinii generale de raportare.

Liberalizarea reglementărilor pentru reducerea birocrației

Bazându-se pe succesul eforturilor de simplificare a raportării, MDED a urmărit, de asemenea, să extindă activitatea pentru a cuprinde totalitatea interacțiunilor dintre întreprinderi și stat, pentru a identifica în continuare oportunitățile de îmbunătățire a ușurinței generale de a face afaceri, de a spori competitivitatea Moldovei în regiune și de a o poziționa favorabil în pregătirea pentru aderarea la UE.

Ca răspuns la viziunea MDED, Consiliul Economic a propus Guvernului să ia în considerare măsuri de liberalizare a reglementărilor, împărțând analiza experților săi care a demonstrat o corelație pozitivă între reducerea procedurilor (și a costurilor asociate acestora) și o performanță mai bună în ceea ce privește indicele ușurinței de a face afaceri.

Mesaj pe rețelele de socializare din partea Contabil News, o resursă industrială pentru antreprenori, care recunoaște eforturile Guvernului de a facilita accesul întreprinderilor la informații privind taxele locale (Noiembrie 2023)

Modelul Ghilotinei de reglementare

O abordare pe care guvernele o pot utiliza pentru a revizui serviciile, legile și reglementările care pot reprezenta o povară pentru sectorul privat.

Sursă: Institutul Tony Blair pentru Schimbare Globală

1

Guvernul identifică rapid toate serviciile și reglementările care au impact asupra afacerilor și crează o structură necesară pentru a le revizui.

2

Serviciile și reglementările sunt revizuite folosind următoarele întrebări:

- 1) Este legal?
- 2) Este necesar?
- 3) Este impactul potrivit?
- 4) Sunt taxele aferente

3

Fiecare serviciul sau reglementare este plasat în una din următoarele categorii: păstrează, simplifică, elimină.

4

După analiză, instituțiile guvernamentale încep să elimine reglementările care nu sunt necesare.

5

Legile și reglementările care au fost păstrate sau simplificate sunt centralizate pentru a fi evaluate de către toate departamentale.

6

Reforma se desfășoară de la început până la sfârșit în intervalul de timp sugerat (în general, 3 ani sau mai puțin).

În decembrie 2023, Prim-ministrul a semnat un decret guvernamental prin care întreprinderile vor economisi până la 5 miliarde de lei în ceea ce privește costurile legate de respectarea reglementărilor de stat, subliniind angajamentul Guvernului de a eficientiza reglementările pentru a sprijini creșterea economică prin reducerea birocrăției și prin realizarea de economii semnificative pentru întreprinderi.

Ca prim pas în realizarea acestei ambiții, Unitatea de Livrare și Consiliul Economic au organizat un atelier de lucru în ianuarie 2024 pentru a elabora o foaie de parcurs detaliată, care a fost împărțită în trei etape de implementare:

1 CARTOGRAFIEREA REGLEMENTĂRILOR:

Parteneriat cu experți în domeniu pentru a construi un eșantion de cazuri de utilizare din diverse sectoare și pentru a cartografia interacțiunile cap-coadă cu statul, cuprinzând legile, reglementările, cerințele prealabile și alte bariere potențiale. Acest set de dovezi va acționa ca o linie de referință pentru următoarea etapă.

2 ANALIZĂ ȘI SOLUȚIONARE

Efectuarea unei analize a datelor și a cazurilor de utilizare pentru a identifica oportunitățile de reformă și de eficientizare a proceselor și reglementărilor, precum și pentru a formula ulterior măsuri de liberalizare care să vizeze domenii precum taxele locale, autorizațiile, licențele etc.

3 CREAREA DE PACHETE DE MĂSURI DE LIBERALIZARE

Pentru a propune pachete de măsuri de liberalizare autorităților guvernamentale relevante în vederea revizuirii și planificării ulterioare a punerii în aplicare (de exemplu, consultări cu grupuri de discuții, campanii de comunicare).

Fotografii de la atelierul de lucru privind liberalizarea reglementărilor

Etapa 1 (Cartografierea reglementărilor) a fost finalizată în iunie 2024. Unitatea de Livrare și Consiliul Economic au angajat experți în domeniu din rețeaua ONG-urilor și a partenerilor de dezvoltare din Moldova pentru a elabora împreună 12 cazuri de utilizare reprezentând întreprinderi din diverse sectoare, cum ar fi: Farmaceutic; Agroalimentar; Externalizarea proceselor de afaceri (BPO) și TI; Hoteluri, Restaurante și Catering (HoReCa); Turism; Textile; și, Electronică. Fiecare caz de utilizare a inclus o listă detaliată a reglementărilor pentru fiecare sector prin identificarea diverselor cerințe legale, autorizații, licențe, cereri și taxe implicate pe parcursul întregului ciclu de viață al unei întreprinderi (care cuprinde deschiderea, desfășurarea și închiderea activității). Acestea au fost, de asemenea, corelate cu conformitatea cu legislația UE, durata și frecvența activității, costurile și resursele necesare.

Acest lucru a dus la crearea unei baze de date fără precedent care detaliază numeroasele reglementări și bariere din mediul de afaceri din Moldova; chiar și elaboratorii de politici publice au fost luați prin surprindere de complexitatea covârșitoare a birocrăției. Prim-ministrul a recomandat o combinație de măsuri de liberalizare și de digitalizare a proceselor pentru a îmbunătăți experiența utilizatorilor și pentru a sprijini mai bine întreprinderile în eforturile lor de a se conforma acestor cerințe de stat.

Pornind de la etapa 1, Unitatea de Livrare și Consiliul Economic au elaborat planul de implementare pentru etapa 2 (Analiză și soluționare) în iulie 2024. Acest plan a inclus analiza și propunerile de măsuri de liberalizare, recomandări pentru eficientizarea procedurilor prin interconectarea sistemelor și găsirea de soluții digitale pentru optimizarea și simplificarea proceselor. De asemenea, a fost stabilit un termen aproximativ pentru fiecare dintre propunerile care urmează să fie prezentate factorilor de decizie politică în vederea revizuirii și luării de măsuri.

Din ianuarie 2025, activitățile din faza 2 au fost finalizate și activitățile etapei 3 sunt în curs de desfășurare. Unitatea de Livrare continuă să mențină ritmul prin urmărirea și monitorizarea regulată, prin responsabilizarea tuturor părților responsabile și prin sprijinirea punerii în aplicare a acțiunilor necesare.

Consolidarea sectorului agricol

Acțiunea 10: Creșterea și distribuirea ajutoarelor financiare pentru agricultori

10

Majorarea și distribuția corectă a ajutorului financiar pentru agricultori

Agricultura este o industrie importantă în Republica Moldova; sectorul agricol angajează 27% din forța de muncă și a contribuit în mod constant cu 7-11% la PIB anual începând cu 2018. Țara se bucură de un sol fertil, iar activitățile agrare fac parte integrantă din structura identității naționale. Cu toate acestea, succesul sectorului depinde de mult mai multe lucruri decât de solul său bogat - alți factori precum logistica și economia lanțului de aprovizionare, certificările și conformitatea cu standardele internaționale, rezistența la schimbările climatice și poziționarea competitivă pe piețele UE și pe piețele globale mai largi sunt esențiali pentru asigurarea prosperității și sustenabilității industriei.

Producția agricolă a Moldovei

(2013-2023) Producția agricolă brută, toate categoriile de producători

Sursă: Biroul Național de Statistică

Guvernul Republicii Moldova recunoaște acest lucru și a oferit în mod tradițional sprijin solid pentru consolidarea industriei în cadrul Strategiei Naționale de Dezvoltare Agricolă și Rurală; exemplele includ subvenții și linii de credit pentru agricultori, precum și granturi pentru echipamente agricole în colaborare cu partenerii internaționali de dezvoltare. De asemenea, se așteaptă ca agricultura să reprezinte o mare parte din negocierile Moldovei pentru aderarea la UE, iar Guvernul se concentrează pe punerea bazelor necesare pentru realizarea acestei ambiții.

22 Oct 2024

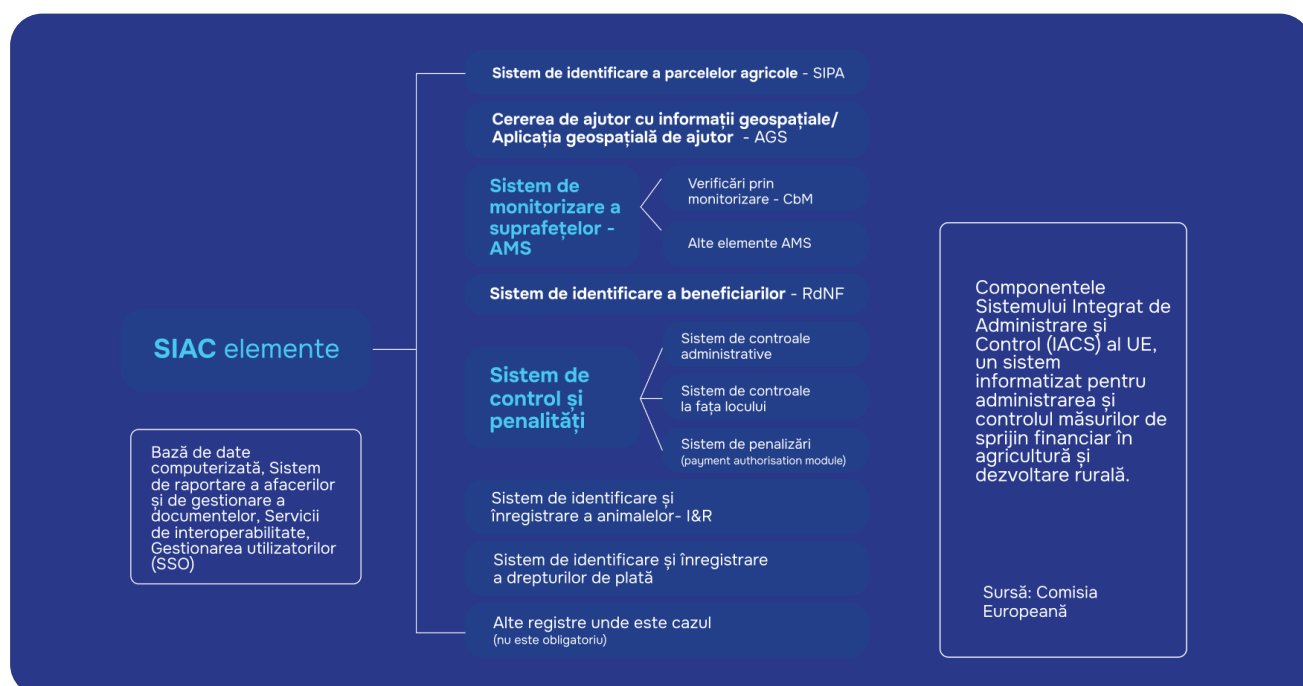
Moldova begins exporting poultry to the European Union

In a significant milestone for Moldova's agricultural sector, the country has recently been granted the right to export poultry products to the European Union (EU). This development marks a major step forward in Moldova's efforts to integrate more closely with European markets and enhance its economic prospects.

[PDF FILE](#)

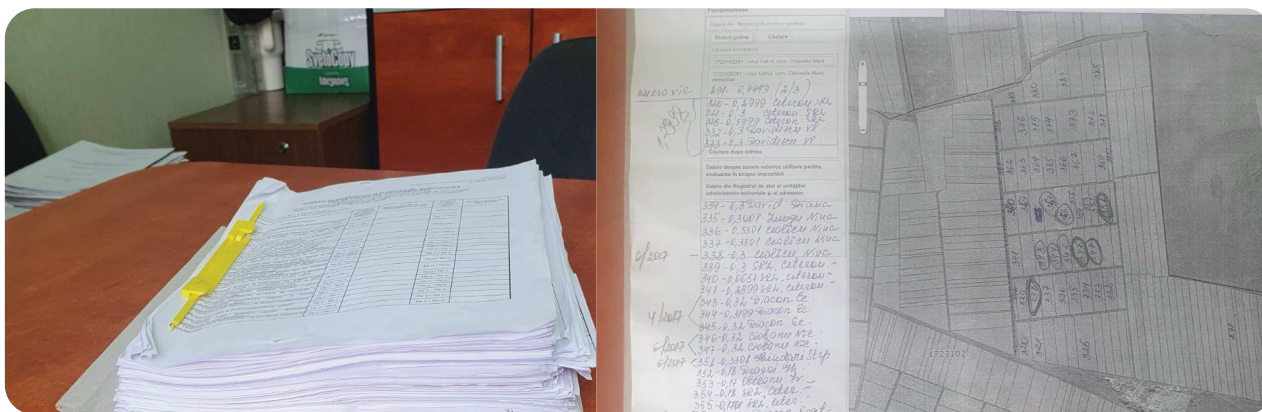

Extras din AviNews.com despre primele exporturi de produse avicole moldovenești de la primirea aprobării UE în 2023, o realizare semnificativă pentru Republica Moldova

Un aspect de preocupare imediată este asigurarea unei asistențe financiare echitabile și în timp util pentru agricultori, în special pe măsură ce aceștia depun eforturile necesare și intense în vederea alinierii la standardele și politicile UE pentru exporturile de produse alimentare. Pentru a realiza acest lucru, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) a acordat prioritate consolidării instituționale a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), care joacă un rol esențial în acordarea de subvenții financiare agricultorilor. Această consolidare instituțională este, de asemenea, fundamentală pentru pregătirea AIPA pentru auditul de aderare la UE și pentru a se conforma, în cele din urmă, cerințelor Politicii Agricole Comune (PAC), deoarece este o componentă integrantă a Sistemului Integrat de Administrare și Control (IACS) al UE. Unitatea de Livrare sprijină atât MAIA, cât și AIPA în cadrul acestor eforturi.

Pentru a stimula performanța AIPA și pentru a elimina întârzierile în ceea ce privește plățile noi și restante către agricultori, Unitatea de Livrare a fost însărcinată inițial cu intensificarea eforturilor de recrutare pentru a crește capacitatea AIPA. Cu toate acestea, în urma unor investigații suplimentare și a unor analize aprofundate, Unitatea de Livrare și MAIA au stabilit că o utilizare mai eficientă a resurselor publice ar fi concentrată pe eficientizarea proceselor de afaceri ale AIPA pentru a accelera analiza dosarelor și efectuarea plăților.

Pentru a valida această descoperire, Unitatea de Livrare a efectuat o serie de vizite pe teren în aprilie 2024 pentru a intervieva atât funcționari AIPA din direcțiile teritoriale, cât și agricultori din diferite părți ale țării. De asemenea, Unitatea de Livrare a efectuat o cercetare de birou pentru a confirma disponibilitatea limitată a informațiilor și accesibilitatea redusă a resurselor online ușor de utilizat pentru potențialii solicitanți de asistență financiară. Aceste constatări au fost prezentate Prim-ministrului și Ministrului Agriculturii în cadrul unei reuniuni la nivel înalt pentru a defini direcția strategică a pașilor următori și a contura un plan general de acțiuni.

Fotografii din cadrul vizitelor pe teren care prezintă exemple de cerere tipică de subvenție către AIPA și procesele de verificare manuală

În urma reuniunii, Unitatea de Livrare a fost însărcinată cu următoarele:

1 CONSOLIDAREA OPERAȚIUNILOR AIPA

Îmbunătățirea experienței agricultorilor moldoveni în ceea ce privește solicitarea și primirea de asistență financiară prin sprijinirea transformării activității AIPA; aceasta include identificarea punctelor slabe și punerea în aplicare a soluțiilor pentru creșterea eficienței și, în cele din urmă, eliminarea restanțelor existente.

2 PROIECTAREA UNUI NOU PROGRAM DE CREDITARE ÎN AGRICULTURĂ

Facilitarea proiectării unui nou program de creditare agricolă mai echitabilă pentru sprijinirea agricultorilor în viitorul imediat, ca răspuns la solicitarea Prim-ministrului privind un produs care să se potrivească pieței pentru a oferi un sprijin echitabil tuturor segmentelor sectorului pe măsură ce acestea se integrează pe piața UE.

Consolidarea operațiunilor AIPA

La 11 septembrie 2024, Unitatea de Livrare a organizat un atelier de lucru cu mai multe agenții cu scopul identificării barierelor specifice care afectează eficiența operațională a AIPA. În calitate de punct central între multe alte entități guvernamentale conexe (de exemplu, Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentară, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru etc.), eficiența operațională a AIPA se bazează pe primirea datelor necesare pentru examinarea și prelucrarea cererilor într-un mod rapid și fără întreruperi. În realitate, însă, acest transfer de date este laborios și în mare parte se realizează manual. Împreună, participanții la atelier au identificat drept cauză principală a problemei lipsa de coeziune și interoperabilitatea slabă dintre sistemele informatice ale AIPA și cele ale fiecărei agenții partenere.

Unitatea de Livrare în colaborare cu MAIA, AIPA și Agenția de Guvernare Electronică identificat soluții pe termen scurt și lucrează la implementarea acestora pentru scurtarea perioadei de analiză a dosarelor. De asemenea, se lucrează asupra identificării unei soluții sustenabile de lungă durată la această problemă structurală critică.

Fotografii de la atelierul de lucru pentru soluționarea problemelor AIPA (Septembrie 2024)

Proiectarea unui nou program de creditare în agricultură

În timp ce se lucrează la optimizarea operațiunilor AIPA, Unitatea de Livrare analizează, de asemenea, dezvoltarea unui nou program de creditare destinate întreprinderilor micro și mici de toate formele de organizare, care au afaceri agricole. Acest lucru vizează asigurarea unui acces mai echitabil la sprijinul de stat pentru sectorul agricol și dezvoltarea ramurilor strategice în agricultura moldovenească. Datorită relațiilor puternice construite cu părțile interesate din cadrul Guvernului, Unitatea de Livrare a facilitat discuțiile dintre MAIA, Ministerul de Finanțe și MDED pentru a găsi soluții creative, ținând cont în același timp de constrângerile legate de resurse și finanțare. Aceasta include identificarea fondurilor disponibile și valorificarea mecanismelor existente de efectuare a plăților pentru a accelera operaționalizarea produsului financiar, fără a impune sarcini suplimentare Guvernului.

La 1 martie 2025, a fost lansat cu succes Programul Facilitatea de Creditare în Agricultură (FCA). Programul finanțează investiții în echipamente pentru agricultură și procesare post-recoltare, precum și o parte din costurile operaționale. Suma maximă este de 5 milioane MDL (260.000 EUR) per aplicant iar până la 30% din aceasta poate fi convertită într-un grant nerambursabil. Doar în prima săptămână de la lansare au fost aprobate 5 aplicații, ceea ce reprezintă un început bun pentru program. Programul este planificat pentru o perioadă de 5 ani.

PROGRAM DE FINANȚARE PENTRU AGRICULTORI

- ✓ Grant de până la 30%
- ✓ Dobândă de 5.1%
- ✓ Termen de rambursare de până la 5 ani
- ✓ Posibilitatea de a accesa garanția financiară ODA

*Ilustrația grafică pentru Programul Facilitatea de Creditare în Agricultură
Sursă: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare*

Digitalizarea serviciilor publice

Acțiunea 5: Digitalizarea serviciilor publice

5 Digitalizarea serviciilor publice

Pornind de la strategia sa „Moldova Digitală”, care s-a încheiat în 2020, Guvernul Republicii Moldova a publicat recent o noua Strategie de transformare digitală pentru 2023-2030. Strategia postulează o abordare a transformării digitale la nivelul întregii societăți, în care digitalizarea acționează ca un instrument pentru a permite progresul și bunăstarea economică și socială. Strategia se aliniază, de asemenea, la Busola digitală a UE, care include un punct cardinal în special privind digitalizarea serviciilor publice.

Principalele domenii de intervenție pentru transformarea digitală a Moldovei

Sursă: Strategia de transformare digitală a Moldovei 2023-2030

Populație cu competențe digitale și profesioniști de înaltă calificare în domeniul digital

Integrare în piața unică digitală a Uniunii Europene

Infrastructuri digitale sigure și durabile

Digitalizarea serviciilor publice

Transformare digitală a întreprinderilor

Din 2024, 59% din serviciile publice online sunt disponibile cetățenilor. Scopul Guvernului este ca toate serviciile publice să fie digitalizate pentru confortul tuturor locuitorilor din Republica Moldova, precum și al diasporei moldovenești considerabile din întreaga lume. Guvernul își propune să accelereze eforturile de digitalizare pentru a oferi mai multă valoare și pentru a spori accesibilitatea serviciilor digitale pentru cetățeni.

În timp ce MDDE este principalul factor de decizie pentru agenda digitală, multe alte agenții guvernamentale joacă la fel un rol activ în mediul digital, de la agenții direct implicate în activitatea de digitalizare, la cele care furnizează servicii publice și sunt în prima linie de interacțiune cu cetățenii.

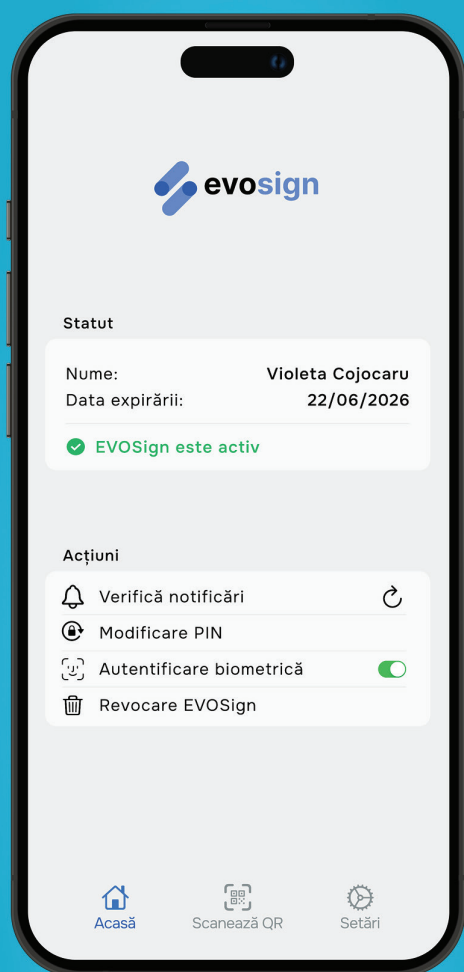
În mai 2024, ca punct de plecare pentru realizarea acestor aspirații,

Unitatea de Livrare a convocat un atelier de lucru cu actori cheie, inclusiv MDED, Agenția de Guvernare Electronică (AGE), Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (STISC) și Agenția Servicii Publice (ASP). De asemenea, au fost invitați ofițeri din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale pentru a-și împărtăși experiența și sfaturile, deoarece aceștia se aflau în mijlocul propriei transformări digitale, după ce și-au mapat recent toate procesele interne și au efectuat ingineria necesară a proceselor pentru a le permite să fie pregătiți pentru digitalizare. În timpul atelierului de lucru, participanții au trasat lanțurile de furnizare a serviciilor publice, prin prisma digitalizării proceselor și a operaționalizării sistemelor. Fiecare lanț/proces a fost apoi evaluat pentru a identifica blocajele și punctele slabe care împiedicau eforturile de digitalizare curente. Acesta s-a dovedit a fi un exercițiu crucial, deoarece Unitatea de Livrare a fost capabilă să privească lucrurile în profunzime, descoperind provocările structurale și de guvernare care afectau capacitatea Moldovei de a-și accelera ambițiile digitale.

În rezultatul atelierului de lucru, a fost elaborată o listă largă de probleme și obstacole, care apoi au fost grupate în domenii-cheie, cum ar fi politic, finanțe, capacitate etc. Ulterior, a fost organizat un atelier de monitorizare în cadrul căruia fiecare problemă a fost evaluată și prioritizată în vederea punerii în aplicare. Au fost luate în considerare impactul, amploarea utilizatorilor finali afectați, ușurința punerii în aplicare și termenele. După clasificare, problemele cu impact ridicat, dar pe termen lung, cum ar fi alfabetizarea digitală, au fost predate MDED pentru a fi incluse în planificarea lor strategică generală. În același timp, au fost identificate proiecte de mare impact care ar putea fi realizate rapid, iar Unitatea de Livrare și-a asumat sarcina de a planifica și coordona eforturile, de a desfășura consultări cu părțile interesate și de a dezvolta soluții pentru implementare. Astfel, următoarele sunt exemple de soluționare a unor probleme la care Unitatea de Livrare lucrează în prezent pentru a consolida eforturile guvernului în materie de digitalizare, infrastructură și furnizarea serviciilor digitale.

Alinierea și conformitatea cu legislația UE

Dimensiunea imensă a Guvernului și a mecanismelor sale poate face uneori dificilă identificarea problemelor și dezvoltarea rapidă de soluții durabile pentru atingerea unui obiectiv. În acest sens, plasarea Unității de Livrare în centrul Guvernului o face o punte și un canal de legătură excelent între mai multe ministere, departamente și agenții guvernamentale. În special atunci când vine vorba de rezolvarea problemelor transversale legate de digitalizare, care au apărut pe măsură ce Moldova se pregătește pentru aderarea la UE.

Exemplu al aplicației
EVOSign pe un
dispozitiv mobil

Un exemplu este „EVOSign”, serviciul de semnătură electronică al Guvernului Republicii Moldova, care permite locuitorilor să utilizeze semnături electronice în interacțiunile online și să verifice autenticitatea semnăturilor în condiții de securitate garantată. Ca un pas următor pentru a se conforma regulamentelor UE eIDAS (un cadru transfrontalier pentru identități digitale fiabile și servicii de încredere, care oferă interacțiuni electronice sigure între cetățeni, întreprinderi și autorități publice), EVOSign ar trebui să fie administrat de un furnizor de servicii de încredere certificat - spre deosebire de AGE (care este dezvoltatorul și nu este desemnat ca furnizor de servicii de încredere certificat).

Pentru a rezolva această problemă critică, Unitatea de Livrare a propus ca AGE să fie coproprietar al EVOSign împreună cu STISC, care este responsabil pentru infrastructura de TI a Guvernului și este un furnizor de servicii de încredere certificat în conformitate cu cadrul juridic moldovenesc. Pentru a dezvolta o viziune a modului în care ar funcționa acest parteneriat, Unitatea de Livrare a coordonat pregătirea unui plan detaliat pentru ciclul de viață al EVOSign, inclusiv întreținerea și actualizările, care să contureze în mod clar rolurile și responsabilitățile pentru fiecare componentă, astfel încât toate produsele să fie capturate și deținute fie de AGE, fie de STISC integral. Acest lucru este esențial pentru ca parteneriatul și implementarea proiectului să aibă succes, iar moldovenii să se bucure în deplină încredere de un serviciu de semnătură electronică securizat.

Un alt exemplu este stabilirea și formalizarea criteriilor de acceptare ale Guvernului pentru produsele și serviciile TI/digitale. Lipsa

unor criterii clare în ceea ce privește buna guvernare și asigurarea calității reprezintă un risc potențial serios pentru operaționalizarea sistemelor digitale ale Guvernului. Astfel, Unitatea de Livrare din nou a acționat în calitate de coordonator și facilitator între STISC și AGE pentru a conveni asupra unui set de criterii de acceptare, astfel încât produsele digitale comandate să îndeplinească specificațiile și cerințele de calitate și să poată fi integrate în siguranță în infrastructura TI a Guvernului, precum și în setul de produse și servicii. Proiectul listei de criterii de acceptare a fost finalizat și este în prezent în curs de revizuire de către STISC.

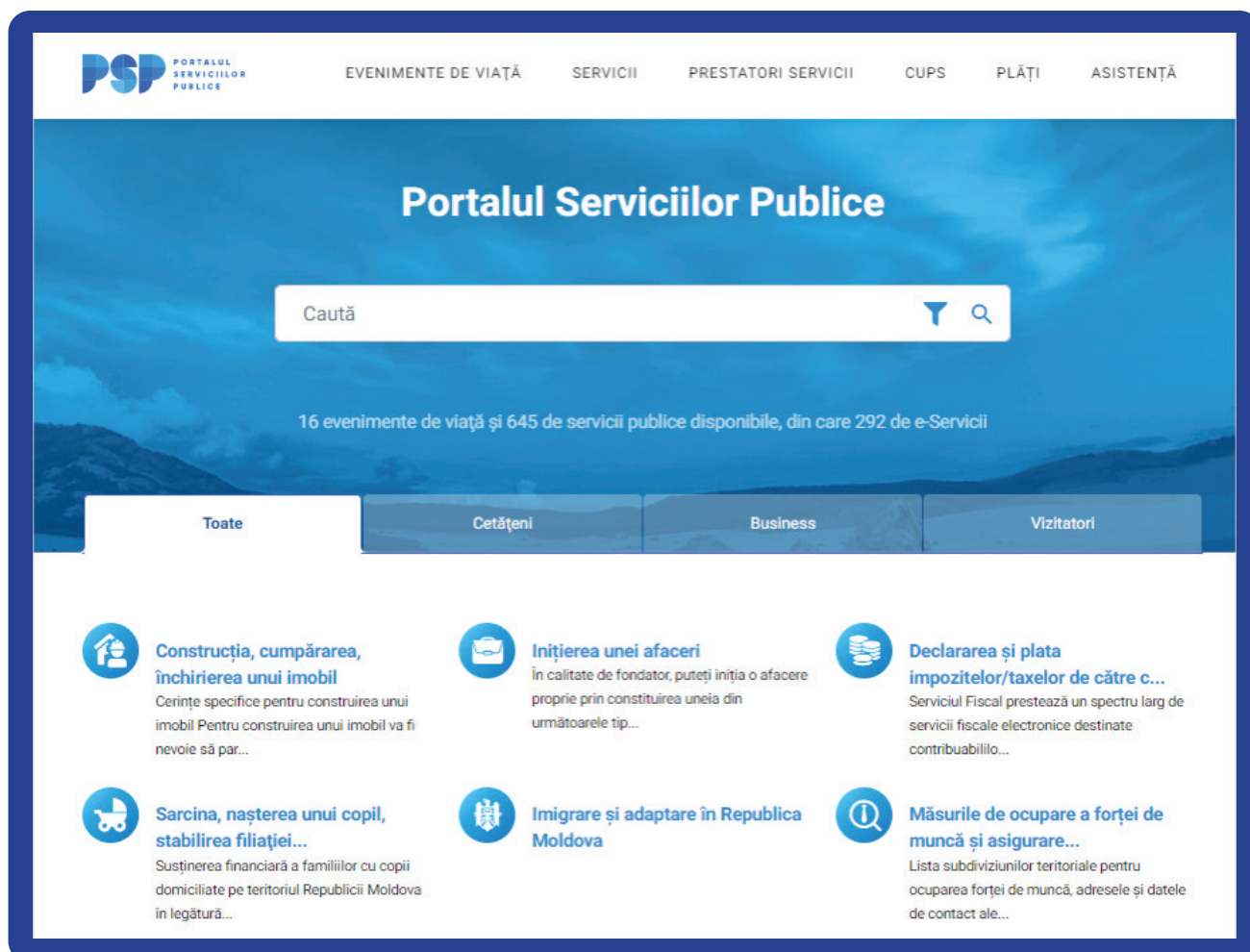
Fiind mulțumit de eforturile depuse de Unitatea de Livrare în promovarea transformării digitale, Prim-ministrul a văzut o oportunitate pentru ca echipa de să-și extindă aria de acțiune și să preia conducerea în dezvoltarea foii de parcurs a Moldovei pentru aderarea la UE în ceea ce privește produsele TI/digitale. Pentru a îndeplini criteriile de aderarea la UE, sistemele digitale ale Guvernului Republicii Moldova trebuie să fie aliniate la acquis-ul UE. Astfel, Unitatea de Livrare a elaborat un șablon pe care toate ministerele să îl completeze prin indicarea capitolului (capitolelor) respectiv(e) din acquis și a unei liste de nevoi de software sau sisteme corespunzătoare. Aceste nevoi au fost, de asemenea, clasificate pentru a face diferența între programele informatice care erau deja în mare parte existente și care ar avea nevoie doar o dezvoltare suplimentară pentru actualizare sau integrare, și acele sisteme care ar fi trebuit achiziționate sau dezvoltate de la zero.

În acest context, echipa Unitatea de Livrare elaborate o lista de cerințe de sistem/software. Ulterior, aceasta lista a fost revizuita împreună cu Biroul pentru Integrare Europeană și Expertii UE, pentru agrearea versiunii finale și asigurarea ca aceasta este alinată la recintele UE pentru aderare. Lista a fost finalizată în decembrie 2024. Delivery Unit va coordona eforturile pentru a ajuta ministerele la implementare

Deblocarea pentru accelerarea transformării digitale

În calitate de agenție guvernamentală principală pentru transformarea digitală, AGE conduce mai multe proiecte, dar este deasemeni limitată și de constrângerile de resurse. Acest lucru a dus la un blocaj, părțile interesate concurând adesea pentru timp și atenție.

Acest lucru poate fi observat în implementarea platformei Front-Office Digitization (FOD) la nivel guvernamental. FOD este un sistem dezvoltat de AGE pentru a permite proiectarea și dezvoltarea rapidă a unor birouri frontale digitale pentru servicii publice electronice care să fie ușor accesate online de către cetățeni, întreprinderi și furnizori de servicii publice. FOD poate fi, de asemenea, integrat cu orice back-office existent al furnizorilor de servicii.

Pagina principală de destinație a portalului serviciilor publice al Guvernului Republicii Moldova, care oferă publicului servicii electronice bazate pe FOD (<https://servicii.gov.md/>)

Mai multe agenții guvernamentale și-au exprimat interesul de a implementa FOD și de a-și îndeplini angajamentele în materie de digitalizare, dar acest lucru a dus la un blocaj la nivelul AGE. Ca alternativă, ASP a propus să i se permită să implementeze FOD pe cont propriu prin intermediul dezvoltatorilor săi interni de software, în loc să depindă de AGE pentru aceasta. În acest sens, Unitatea de Livrare a evaluat fezabilitatea acestei opțiuni, în special în ceea ce privește conformitatea juridică și de reglementare, și a constatat că nu există probleme. AGE de asemenea, a susținut acest demers.

Astfel, ASP a fost una dintre agențiile guvernamentale majore interesată de FOD, dar care avea nevoie de finanțare pentru a sprijini punerea implementarea. În acest sens, Unitatea de Livrare a acceptat această provocare și a căutat opțiuni alternative de finanțare atât în cadrul Guvernului, cât și prin intermediul rețelei partenerilor de dezvoltare. În rezultat, Unitatea de Livrare a identificat cu succes o oportunitate de realocare a fondurilor rămase neutilizate către ASP pentru implementarea FOD. Astfel, ASP a început implementarea în februarie 2025, ca un program pilot care ulterior ar putea servi drept exemplu pentru o potențială lansare la scară largă către alte departamente și agenții din guvern.

Soluționarea problemelor legate de întreruperile serviciilor digitale

Digitalizarea nu este un remediu universal - în sine, care garantează furnizarea satisfăcătoare de servicii către cetățeni. Pentru aceasta, de asemenea, trebuie să existe o guvernare și un management robust pentru a preveni o întrerupere a furnizării serviciilor.

Un exemplu recent în acest sens este procesul prin care Guvernul certifică oficial persoanele cu dizabilități, permițându-le să beneficieze de prestații de stat și de alte forme de protecție socială și de bunăstare. În acest proces sunt implicate mai multe părți interesate, inclusiv Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM), Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă (CNDDCM), precum și medici din spitalele din Moldova.

Pentru a procesa certificatele de dizabilitate, medicii introduc datele pacienților în sistemele lor electronice interne, care sunt interconectate cu e-CNAM (programul de gestionare a datelor personalizat al CNAM, similar unui sistem de planificare a resurselor întreprinderii (ERP)). În iunie 2024, această legătură electronică între sisteme a fost întreruptă, iar CNAM și CNDDCM nu au mai putut finaliza partea lor din procesul de certificare digitală. Astfel, primul pas a fost revenirea la procesele manuale, care, s-au dovedit a fi anevoioase și obositoare.

Impactul asupra cetățenilor afectați a fost deosebit de grav. Persoane cu dizabilități au fost acum forțate să transfere personal formularele fizice și înregistrările între medicii lor, CNDDCM și CNAM. Problema a rămas nerezolvată până în septembrie 2024, moment în care Ministrul Muncii și Protecției Sociale a apelat la Unitatea de Livrare pentru a ajuta la soluționarea problemei și la restabilirea proceselor digitale.

Astfel, Unitatea de Livrare a acționat rapid pentru a investiga situația și a descoperit că a existat un transfer incomplet între dezvoltatorul software al e-CNAM și CNAM, fără nicio claritate cu privire la suportul tehnic sau mentenanța pe termen lung. CNAM s-a aflat astfel într-o poziție vulnerabilă, incapabilă să răspundă prompt la erori, actualizări sau probleme de interoperabilitate.

Unitatea de Livrare a semnalat această problemă către AGE, care a apelat la dezvoltator pentru a remedia problema. Sistemul a fost repus în funcțiune cu succes până în octombrie 2024. De asemenea, Unitatea de Livrare a oferit, consultanță și recomandări Ministerului Muncii și Protecției Sociale cu privire la criteriile corespunzătoare pentru recepția și validarea produselor TI, astfel încât astfel de situații să fie evitate pe viitor.

În perspectivă

Experiențele inițiale ale Guvernului și rezultatele unei abordări centrate pe livrare pentru a realiza ambițiile Planului Național, sugerează că există beneficii multiple care pot fi obținute din acest nou mod de lucru. În plus, lecțiile învățate pe parcurs au oferit oportunități de perfecționare a practicilor de livrare pentru a se adapta mai bine contextului local din Republica Moldova. Activitatea Unitatea de Livrare a scos la iveală, de asemenea, oportunități sistemice și instituționale mai largi la care Guvernul lucrează în mod activ pentru a aborda și a accelera și mai mult activitatea viitoare.

Din februarie 2023, Guvernul Republicii Moldova a făcut pași importanți spre aderarea la Uniunea Europeană, demonstrând angajamentul său ferm de a se alinia la standardele și reglementările UE, în vederea îmbunătățirii calității vieții cetățenilor. În martie 2023, Moldova a atins un obiectiv-cheie prin obținerea statutului de țară candidată pentru aderarea la UE, o recunoaștere formală a progreselor realizate în îndeplinirea criteriilor politice și economice necesare..

Pe parcursul anilor 2023 și 2024, Moldova și-a intensificat reformele legislative și instituționale pentru a îndeplini cerințele UE, precum și așteptările publicului. Guvernul a acordat prioritate revizuirii sistemului judiciar, consolidării măsurilor anticorupție și îmbunătățirii administrației publice. Aceste reforme au inclus adoptarea de noi legi menite să asigure independența justiției, creșterea transparenței guvernamentale și armonizarea cadrului legal al Moldovei cu cele mai bune practici europene. Uniunea Europeană a monitorizat îndeaproape aceste eforturi, oferind asistență financiară și tehnică pentru a sprijini obiectivele de creștere și integrare ale Moldovei.

În octombrie 2024, cetățenii Republicii Moldova au votat pentru modificarea constituției, afirmând angajamentul național față de aderarea la Uniunea Europeană – o expresie clară a dorinței de a atinge standardele europene de trai în Moldova.

Până în 2030, Guvernul Republicii Moldova își propune alinierea deplină la standardele UE în toate sectoarele, realizând astfel ambiția ca toți cetățenii să se bucure de un nivel de trai mai bun, precum și de a pune bazele aderării depline la UE. Aceasta include eforturi continue pentru consolidarea statului de drept, îmbunătățirea guvernantei și eliminarea corupției – factori esențiali pentru integrare. De asemenea, Guvernul intenționează să continue modernizarea infrastructurii, să îmbunătățească eficiența energetică și să promoveze dezvoltarea durabilă, asigurându-se că beneficiile aderării la UE sunt resimțite de toți cetățenii. Deasemeni, Moldova intenționează să își aprofundeze legăturile economice cu statele membre ale UE, să se integreze pe deplin în piața unică a UE și să își armonizeze cadrele juridice și de reglementare cu cele ale UE. Aceste eforturi fac parte dintr-o viziune mai largă de asigurare a unui viitor prosper și democratic pentru Republica Moldova în cadrul familiei europene.

GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA